

Відповіді та коментарі
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
 щодо проєкту експертного висновку галузевої експертної ради
 за результатами акредитаційної експертизи
освітньо-наукової програми «Географія» (ID 2155)
 Рівень вищої освіти: другий (магістерський)
 за спеціальністю 014 Середня освіта
Спеціалізація 014.07 Географія

Ми щиро вдячні галузевій експертній раді за ретельний аналіз, ґрунтовні висновки, слухні пропозиції та відзначені сильні сторони ОНП «Географія». Рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОП та її подальшому вдосконаленню.

Водночас ми не погоджуємося із деякими зауваженнями, зробленими галузевою експертною радою за результатами експертизи ОП.

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
<p>Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми</p>	<p>Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти Мета ОПП сформульована у відповідності до Статуту КНУ імені Тараса Шевченка (п.2 Статуту..., с.6-9) (https://knu.ua/pdfs/statut/statut-22-11-28.pdf), та узгоджується з абз.9 п.1 ст.5 ЗУ «Про освіту» щодо здатності до розв’язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру. На титульній сторінці ОП та у розділі ОНП «Загальна інформація» - «Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації» ЗВО не вказує ні академічної, ні професійної кваліфікації, яку отримають здобувачі, що успішно завершать ОНП. На с.20 ОНП у розділі «ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ» зазначається про присвоєння кваліфікації так: «За позитивних результатів атестації, здобувачу вищої освіти видається документ встановленого зразка про присудження ступеня магістра з присвоєнням кваліфікації Магістр середньої освіти (Географія). Окремим рішенням екзаменаційної комісії випускникам присвоюються професійні кваліфікації: Вчитель географії; Викладач закладу фахової передвищої, вищої освіти,</p>	<p>1.1. Із зауваженням не погоджуємося. Структура та зміст опису ОНП та навчального плану є типовими та виконані відповідно до вимог Наказу ректора від 11.08.2017 р. за №729-32 «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форм опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми, структурних вимог до інформаційного пакету, форм робочої навчальної програми дисципліни і форми представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічного працівника»; Наказу ректора від 05.07.2019 за № 595-32 «Про внесення змін до наказу від 11.08.2017 за №729-32 в частині затвердження форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми». Ці документи Університету повністю відповідають рекомендаціям МОН України. Після затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (другого – магістерського – рівня вищої освіти) відбудеться перегляд як змістової частини ОНП, так і її опису.</p>

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
	<p>дослідник», що не суперечить чинному у червні 2023 року Наказу МОН 1006 «Деякі питання розміщення державного (регіонального) замовлення, поєднання спеціальностей (предметних спеціальностей), спеціалізацій та присвоєння професійних кваліфікацій педагогічних працівників закладами фахової передвищої, вищої освіти» від 11.11.2022 р. Доцільно на титульному аркуші ОНП, в розділі «Загальна інформація», в навчальному плані чітко окреслювати кваліфікацію, яка присуджується здобувачам, що забезпечить інформування всіх зацікавлених осіб про ОНП в достатньому обсязі.</p> <p>Предметна область ОНП викладена занадто стисло, зазначено лише галузь знань та спеціальність. Її доцільно деталізувати, вказати об'єкти вивчення/діяльності, окреслити теоретичний зміст, методи, технології, інструменти та обладнання тощо.</p> <p>Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін</p> <p>Загалом за матеріалами акредитаційної справи можна зробити висновок про те, що цілі ОПП визначалися з урахуванням позицій стейкхолдерів. Проте, до ОПП в акредитаційній справі надані 3 позитивні рецензії від стейкхолдерів, без зауважень та без дат від зовнішніх рецензентів, що не дозволяє ідентифікувати до якої ОНП вони були надані (2023 чи 2022 року). Аналіз сайту географічного факультету КНУ ім.Т.Шевченка виявив наявність версій ОНП 2022 та 2023 року, а також повністю ідентичних до них рецензій (без зауважень та дат https://geo.knu.ua/osvitni-programy/os-magistr/). Все наведене вище дає підстави зробити висновок про формальність процесу рецензування ОНП.</p> <p>ГЕР погоджується з рекомендацією ЕГ щодо розвитку і удосконалення форм і способів долучення здобувачів освіти до визначення її цілей та ПРН.</p>	<p><i>1.2.</i> Із зауваженням не погоджуємось. Рецензування не можна вважати формальним, оскільки форма рецензії є довільною та висловлює особисте незалежне бачення рецензента. До того ж, рецензенти (Олег Горовий та Володимир Вербицький) були присутніми на зустрічі з ЕГ та підтвердили актуальність, якість реалізації ОНП та її відповідність до вимог двох професійних стандартів – Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (2020) та Професійного стандарту на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (2021).</p> <p>Рекомендацію щодо розвитку і удосконалення форм і способів долучення здобувачів освіти до визначення цілей та ПРН ОНП буде враховано.</p>

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
<p>Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми</p>	<p>2.1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності) Обсяг ОНП 2023 року відповідає вимогам законодавства: обсяг складає 120 кредитів, з них 30 кредитів – вибіркові. В ОНП 2022 року загальний обсяг – 120 кредитів, вибіркових освітніх компонентів – 42 кредити, що також не суперечить чинному законодавству. Дослідницька (наукова) компонента ОНП 2023 року складає 32,6 кредити (ОК4 Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності - 6 кредитів; ОК10 Педагогічна практика – 6 кредитів, з яких 0,63 відведено на проведення дослідження за темою дипломної роботи; ОК11 Науково-дослідницький семінар з географії – 3 кредити; ОК13 Науково-дослідницька практика – 9 кредитів; ОК14 Асистентська практика – 12 кредитів, з яких лише 5 кредитів стосуються досліджень; ОК15 Кваліфікаційна робота магістра – 9 кредитів). Складає лише 27,2% ОНП, що не в повній мір відповідає п.5 ст.5 ЗУ «Про вищу освіту». Доцільно в ОНП збільшити дослідницьку (наукову) компоненту обсягом не менше 36 кредитів (30% ОНП).</p> <p>2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання ОНП та навчальний план структуровані на обов'язкові дисципліни та вибіркові дисципліни, немає розподілу на цикли загальної та професійної підготовки.</p>	<p>2.1 З даним зауваження не погоджуємося, оскільки дослідницька складова ОНП становить понад 36 кредитів ЄКТС, що відповідає п.5 ст.5 ЗУ «Про вищу освіту. Зокрема: 6 кредитів – ОК4 – Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності; 3 кредити – ОК11 – Науково-дослідницький семінар з географії; 9 кредитів – ОК13 – Науково-дослідницька практика; 5 кредитів в рамках ОК14 Асистентська практика; 9 кредитів – ОК15 – Кваліфікаційна робота магістра; 0,63 кредити в рамках ОК10 Педагогічна практика.</p> <p>Окрім зазначених освітніх компонентів ОНП в межах низки навчальних дисциплін наявна дослідницька (наукова) компонента, що передбачає виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру. Наведемо декілька прикладів. В рамках дисципліни ОК6 Сучасна географічна картина світу. Україна у сучасному світі передбачено формування важливих фахових компетенцій магістра – навичок та вмінь планувати та здійснювати дослідження і звітувати про їхні результати. Серед навчальних цілей цієї дисципліни – закріплення студентами вмінь і навичок роботи (пошук, аналіз, синтез) з різними джерелами географічної інформації, формування у майбутніх вчителів ЗЗСО та викладачів ЗВО розуміння необхідності постійного поповнення/оновлення своїх знань та інтеграції нових наукових даних у зміст навчальних дисциплін. Серед очікуваних результатів навчання: самостійно визначати, формулювати і вирішувати навчальні та дослідницькі проблеми; планувати та виконувати пошук наукових документів, систематизацію та опрацювання інформації. Самостійна робота з цієї дисципліни передбачає в тому числі й виконання індивідуальних завдань науково-дослідницького характеру обсягом 3 кредити.</p> <p>За ОК 12 International cooperation in the field of geographical education / Міжнародне співробітництво в сфері географічної</p>

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
	<p>Гуманітарна складова ОНП забезпечується включенням до числа обов'язкових ОК з викладанням англійською мовою (ОК8 Geographical Foundations of Sustainable Development. Sustainable geographical education (Географічні основи сталого розвитку. Сталий розвиток географічної освіти) та ОК12 International cooperation in the field of geographical education (Міжнародне співробітництво в сфері географічної освіти)), що дає можливість формувати англійську комунікативну компетентність відповідно до Методичних рекомендацій щодо забезпечення якісного вивчення, викладання та використання англійської мови у ЗВО України (наказ МОН №898 від 25.07.2023). Формування загальнометодологічної культури та наукового світогляду забезпечується частково ОК4 Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності.</p> <p>Поза увагою розробників ОНП залишилися вимоги НРК про володіння академічною українською мовою, що ставить під сумнів досягнення здобувачами ПРН 03 «Вміти вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну географічну термінологію та систему понять; влучно застосовувати інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення, методи і способи ефективної комунікації». Доцільно посилити на ОНП гуманітарну підготовку та забезпечити ОК, що спрямовані на оволодіння здобувачами академічною українською мовою.</p> <p>ОНП передбачає присвоєння кваліфікації викладача ЗВО, проте в переліку обов'язкових ОК відсутня дисципліна, що забезпечувала психолого-педагогічну підготовку до роботи у ЗВО (наприклад: «Психологія та педагогіка вищої школи»). Така підготовка на ОНП забезпечується вибірково дисциплінами вибіркового блоку за професійним спрямуванням «Викладання географічних дисциплін у закладах вищої освіти». Це ставить досягнення ПРН 12 «Знати вікову психологію, педагогіку та андрагогіку в необхідному обсязі» у залежність від реалізації</p>	<p>освіти науково-дослідницька складова передбачає формування важливих професійних компетенцій фахівця у сфері географічної освіти, зокрема, здатність розв'язувати наукові аналітичні задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів дослідження стану міжнародного співробітництва у галузі освіти, вміння узагальнювати світову практику розвитку міжнародного співробітництва у галузі освіти та інтегрувати нові наукові дані у зміст індивідуальних проєктів у необхідних обсягах і формах. Програмою дисципліни передбачено виконання індивідуального проєкту: «Міжнародне співробітництво України у галузі географічної освіти (на прикладі обраної студентом країни) – виклики та перспективи» обсягом 70 годин (2,33 кредити).</p> <p>За ОК 8 Geographical Foundations of Sustainable Development. Sustainable geographical education (Географічні основи сталого розвитку. Сталий розвиток географічної освіти передбачено виконання індивідуального дослідницького проєкту за змістовою частиною 3 – Міжнародні та національні практики розвитку географічної освіти на засадах сталості – обсягом 24 години (0,8 кредити).</p> <p>Лише зазначені ОК забезпечують більше як 38 кредитів науково-дослідницької складової ОНП, що повністю відповідає п.5 ст.5 ЗУ «Про вищу освіту».</p> <p>2.2</p> <p>Зауваження щодо структури ОНП і навчального плану дивне. Структура ОНП та навчального плану визначаються нормативною документацією Київського національного університету імені Тараса Шевченка і повністю відповідають рекомендаціям МОН України. Вимога розподілу навчального плану на цикли загальної та професійної підготовки не відповідає чинному Закону України Про вищу освіту. Понад те, навіть у попередній редакції закону (від 2022 року) такий поділ щодо магістерських програм не застосовувався.</p>

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
	<p>здобувачем свого права на вибір тих чи інших дисциплін, а також лише частково забезпечує формування ПРН 05, ПРН 06, ПРН 13.</p> <p>Під сумнів та в залежність від реалізації здобувачем права на вибір дисциплін також поставлено досягнення ПРН 23 «Знати методи управління проектами та програмами в сфері географічної освіти», оскільки цей ПРН досягається лише одним ОК «Методика викладання географічних дисциплін у вищій школі» (аналіз матриць). В змісті цього ОК відсутні теми про управління проектами (за результатами аналізу силабуса).</p> <p>2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством</p> <p>На ОНП застосовується змішана модель вибору дисциплін: 1) існує вибір блоку (два блоки по 24 кредити, по 4 ОК); 2) паралельно існує вибір по 1 ОК з двох блоків (2 дисципліни по 3 кредити). Назви вибірових ОК зазначені в ОНП та навчальному плані. Це дає підстави стверджувати про обмеження формування індивідуальної траєкторії здобувачів. ЗВО доцільно розглянути модель вибору дисциплін із загального каталогу, не обмежуючи здобувачів у формуванні індивідуальної траєкторії.</p> <p>2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає</p>	<p>Передумовою вступу на навчання за ОНП є наявність ступеня бакалавра, що передбачає, в тому числі, й вміння вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну географічну термінологію та систему понять. Як добре відомо членам ГЕР досягнення ПРН 03 «Вміти вільно спілкуватися державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну географічну термінологію та систему понять; влучно застосовувати інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення, методи і способи ефективної комунікації» не може бути забезпечене викладанням дисципліни «Українська мова» - воно можливе лише шляхом інтенсивної фахової комунікації українською мовою і практичного її застосування при використанні спеціалізованих письмових робіт.</p> <p>Після затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, відбудеться обов'язковий перегляд змістової частини ОНП, в тому числі й щодо зміни статусу дисциплін «Вікова психологія» та «Андрагогіка» з ОК вибіркового блоку на ОК обов'язкові задля якомога повнішого забезпечення досягнення вказаних ПРН.</p> <p>ПРН 23 «Знати методи управління проектами та програмами в сфері географічної освіти» досягається низкою ОК, серед яких ОК 09 «Методика викладання географічних дисциплін у вищій школі» (аналіз матриць); ОК 8 «Geographical Foundations of Sustainable Development. Sustainable geographical education / Географічні основи сталого розвитку. Сталий розвиток географічної освіти»; ОК 12 «International cooperation in the field of geographical education / Міжнародне співробітництво в сфері географічної освіти», а також дисциплінами вибірових блоків ВБ 1.1. Методика проектного навчання географічному краєзнавству та туризму; ВБ 2.1. Управління проектами та програмами в сфері географічної освіти.</p>

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
	<p>можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності ОНП передбачає практичну підготовку обсягом 27 кредитів: ОК 10 Педагогічна практика (6 кредитів), ОК 13 Науково-дослідницька практика (9 кредитів) та ОК 14 Асистентська практика (14 кредитів). Практична підготовка загалом дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності. Проте доцільно переглянути форми підсумкового контролю для виробничих практик (ОК10 Педагогічна практика, ОК 14 Асистентська практика), за якими передбачено – залік, і розглянути можливість диференційованого оцінювання здобувачів.</p> <p>2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності) ГЕР підтримує рекомендацію ЕГ щодо посилення формування інклюзивної і здоров'язберезувальної компетентності майбутнього вчителя (викладача) географії, а також проєктувальної компетентності та компетентності управління освітнім процесом.</p>	<p>2.4 <i>Із зауваженням не погоджуємося – воно немає жодних підстав.</i></p> <p>Формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача освіти відбувається відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка та згідно з процедурою 3.7. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка.</p> <p>Здобувачам освіти за ОНП «Географія» сформувати індивідуальну траєкторію навчання дозволяє вибіркова складова освітньої програми: здобувач може обрати дисципліни одного з двох блоків за професійним спрямуванням, а також по одній дисципліні з двох переліків або вибрати інші дисципліни з інших ОП (ОП за іншими спеціальностями) на власний розсуд, сформувавши індивідуальну траєкторію поза межами пропозиції навчального плану – цьому разі він за цими дисциплінами попадає в навчальну групу за іншим робочим навчальним планом.</p> <p>Інформація про можливість вибору дисциплін(и) з інших ОП (поза межами пропозиції навчального плану ОНП, за якою здобувач отримує освіту) додатково зафіксована також у п. 2.1 (Перелік компонент ОП) освітньо-наукової програми. З переліками вибіркових дисциплін здобувачі освіти можуть ознайомитися з описів ОП, розміщених у відкритому доступі на сайтах факультетів, та/або на факультетах та кафедрах, де реалізуються ОП.</p> <p>Таким чином, вибір дисциплін не обмежується навчальним планом ОП, за якою здобувач отримує освіту. Здобувач освіти має право обрати дисципліни з навчальних планів інших ОП того самого рівня вищої освіти, а за умови погодження із деканом факультету – з ОП іншого рівня вищої освіти. за тими</p>

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
		<p>2.5 Із зауваженням не погоджуємося – воно незрозуміле, адже для всіх практик – ОК10 Педагогічна практика, ОК13 Науково-дослідницька практика та ОК14 Асистентська практика – ОНП передбачено диференційовані заліки як форму підсумкового контролю, що вказано в описі ОНП, на титульних сторінках робочих програм практик та в опублікованому на сайті посібнику, що містить, в т.ч., й програми усіх згаданих практик (https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2024/03/praktyku-zdobuvachiv-stupenya-magistra_014_programyrekomendacziyi.pdf).</p> <p>2.7 Після затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, відбудеться обов'язковий перегляд змістової частини ОНП, в тому числі й щодо можливості посилення формування інклюзивної і здоров'язберезувальної компетентності майбутнього вчителя (викладача) географії, а також проєктувальної компетентності та компетентності управління освітнім процесом.</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	<p>3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми</p> <p>Практики визнання результатів навчання здобувачів ВО, отриманих в інших ЗВО відсутні.</p> <p>3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких</p>	<p>3.3 В Київському національному університеті імені Тараса Шевченка розроблено і затверджено низку документів, що регулюють процедуру визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Наявність чи відсутність практики перезарахування залежить від бажання здобувачів скористатися можливостями академічної мобільності. Щороку таке перезарахування здійснюється для кількох сотень (до тисячі в останні два роки) здобувачів освіти Університету.</p> <p>3.3 Університет не обмежує права здобувачів освіти на розвиток своїх компетентностей поза освітніми програмами шляхом</p>

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
	<p>послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми Випадків визнання результатів неформальної освіти не встановлено.</p>	<p>неформального та/або інформального навчання в Університеті і за його межами, сам розробляє і пропонує такі можливості.</p>
<p>Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою</p>	<p>4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми Погоджуємося з тим, що низка освітніх компонентів програми (ОК 4, ОК 11, ОК 13, ОК 14) безпосередньо спрямовані на формування дослідницької компетентності здобувачів освіти. Зокрема. В змісті науково-дослідницької практики передбачається завдання 2.6: «Оформлення результатів власного наукового дослідження у формі наукових текстів (доповіді, тез, статті)», на яке відводиться достатньо годин практики. Проте аналіз відповідей ЗВО на запит ЕГ щодо публікацій здобувачів засвідчує низьку публікаційну активність студентів. Так, ЗВО надав інформацію про наявність лише 6 публікацій у 5 здобувачів (26,3% контингенту ОНП). До того ж 5 публікацій зроблено у одному випуску збірника «Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів» (2022 рік). Інформація про інші опубліковані здобувачами матеріали відсутня.</p>	<p>4.3 До Відомостей про самооцінювання освітньої програми та відповідей на запит ЕГ включено інформацію виключно про вже опубліковані статті лише тих здобувачів освіти, котрі нині навчаються за ОНП (2022-2023 та 2023-2024 навчальні роки). На момент підготовки Відомостей про самооцінювання освітньої програми не були опубліковані статті, проекти яких були підготовлені здобувачами освіти в рамках ОК 11 Науково-дослідницький семінар з географії та ОК 13 Науково-дослідницька практика. Підготовлені здобувачами освіти статті подані до Вісника Київського національного університету імені Тараса Шевченка серія «Географія» та наукового журналу «Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів». Крім того, 25.04.2025 на географічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка відбулася науково-практична конференція «Актуальні питання розвитку екологічного туризму і аутдор рекреації в Україні», участь у якій взяла студентка другого року навчання за ОНП (доповідь з публікацією статті у науковому журналі «Конструктивна географія та раціональне використання природних ресурсів»).</p>
<p>Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність</p>	<p>5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь ОНП визначає підсумковою формою оцінювання результатів навчання здобувачів - захист кваліфікаційної роботи. Аналіз матриць забезпечення програмних результатів навчання</p>	<p>5.1 З цим зауваженням не погоджуємося. Рівень досягнення здобувачами освіти передбачених ОНП програмних результатів навчання встановлюється в процесі реалізації усіх передбачених ОНП форм підсумкового контролю з навчальних дисциплін та виробничих практик (заліків, іспитів та диференційованих заліків – відповідно до ОНП та навчального плану), а також під час захисту кваліфікаційної роботи магістра, коли випускник може продемонструвати рівень своєї професійної</p>

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
	<p>відповідними компонентами освітньої програми та змісту методичних вказівок (завантажених у систему НА до підсумкової атестації) засвідчив, що кваліфікаційна робота не дозволяє встановити досягнення здобувачами ОНП результатів навчання. Зокрема, вказується, що кваліфікаційна робота дозволяє випускнику продемонструвати свою професійну підготовку, зокрема досягнення лише шести з 25 ПРН: ПРН1-3, ПРН20-21, ПРН25 (с.4-5 методичних вказівок + матриця в ОНП).</p> <p>Доцільно ЗВО забезпечити оцінювання під час підсумкової атестації всіх результатів навчання, визначених в ОНП (наприклад, за рахунок уведення комплексного кваліфікаційного іспиту).</p>	<p>підготовки за вказаними в ОНП ПРН. Перелік/зміст ПРН у цьому випадку обумовлені форматом підсумкової атестації, що передбачає написання та публічний захист кваліфікаційної роботи.</p> <p>Чинними професійними стандартами – Професійним стандартом за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (2020) та Професійним стандартом на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» (2021) – не визначено форми підсумкового оцінювання результатів навчання (підсумкової атестації) здобувачів. Відповідно, відсутність комплексного кваліфікаційного іспиту не можна вважати недоліком процедури підсумкової атестації здобувачів освіти за ОНП.</p> <p>Після затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, відбудеться обов'язковий перегляд ОНП і, якщо стандартом буде передбачено наявність комплексного кваліфікаційного іспиту як обов'язкової форми підсумкової атестації (разом із захистом кваліфікаційної роботи магістра), комплексний кваліфікаційний іспит буде включено до ОНП обов'язково.</p> <p>Водночас зазначимо що жодна форма підсумкової атестації (і навіть поєднання 2-3 форм) не може підтвердити опанування всіх результатів навчання будь-якої програми вищої освіти – це неможливо в принципі.</p>
Критерій 6. Людські ресурси	<p>6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання</p> <p>Загалом НПП відповідають за своєю академічною та/або професійною кваліфікацією освітнім компонентам.</p> <p>Аналіз інформації в системі НА, сайту ЗВО дозволяє зазначити, що потребує покращення публікаційна активність НПП</p>	<p>6.1.</p> <p>Першочергово увага НПП зосереджується на забезпеченні дисциплін ОНП (як обов'язкових, так і вибіркових) навчальними та навчально-методичними виданнями.</p> <p>НПП, задіяними до реалізації ОНП, опубліковані такі підручники, навчальні та навчально-методичні посібники:</p> <ul style="list-style-type: none"> • з ОК2 – Udovychenko V. Geography: Course book. – К., LAT&K, 2021. – 176 р.

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
	<p>відповідно до ОК. Зокрема, низьку публікаційну активність відповідно до ОК мають Удовиченко В.В. (відсутні статті за ОК2 «Географія у закладах загальної середньої освіти та методика її навчання, є лише матеріали доповідей), Гайдай С. (відсутні статті за ОК7 «Інформаційно-комунікаційні технології в географічній освіті»), Петрина Н.В.(відсутні статті за ОК6 «Сучасна географічна картина світу. Україна в сучасному світі»), Аріон А.В. (1 стаття за ОК5 «Соціально-педагогічні технології в географії, рекреації та туризмі»).</p>	<p>https://geo.knu.ua/old/images/doc_file/navch_lit/Geography_ENG_UdovychenkoVV.pdf;</p> <ul style="list-style-type: none"> • з ОК5 – Аріон О. В., Петрина Н.В. Соціально-педагогічні технології в географії, рекреації та туризмі: Навчально-методичний посібник. К., 2024 (https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2024/03/socz-ped-tehnologiyi_nmp_arion_petryna.pdf); • з ОК6 - Петрина Н. В. Глобальні проблеми природокористування та їх прояви в різних регіонах Азії. Фізична географія материків і океанів: Підручник у 2 т. Т.1. Азія / П. Г. Шищенко, О. В. Аріон, Н. В. Петрина та ін. К.: ВПЦ «Київський університет», 2009. С. 534 – 544. Петрина Н. В. Регіональні геоекологічні проблеми та охорона природи в Європі. Фізична географія материків і океанів: Підручник у 2 т. Т.2. Європа / П. Г. Шищенко, Н. В. Петрина, В. В. Удовиченко та ін. К.: ВПЦ «Київський університет», 2010. С. 345 – 410. Петрина Н. В. Регіональні геоекологічні проблеми та охорона природи в Африці. Фізична географія материків і океанів: Підручник / П. Г. Шищенко, В. В. Удовиченко, Н. В. Петрина. К.: ВПЦ «Київський університет», 2016. С. 351 – 444. Петрина Н.В. Географія України. Частина 1. Фізична географія України: Навчально-методичний посібник. Київ: РВЦ ЗСУ, 2021. Petryna N. V. Landscape-geochemical regionalization of the territory of Ukraine: current state and problems. <i>The development of nature sciences: problems and solutions</i>. Riga, 2018. Vol. 2. P. 185-188. <ul style="list-style-type: none"> • з ОК7 – Гайдай С. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни Інформаційно-комунікаційні технології в географічній освіті для студентів магістратури спеціальності 014 – Середня освіта (електронне видання). – К., 2023, 24 с. (https://geo.knu.ua/wp-content/uploads/2023/10/metod_vkazivky_informacijno-komunikacijni_tehnologiyi_gajdaj_s.pdf)

Критерій	Обґрунтування ГЕР	Відповіді та коментарів ЗВО
		Зауваження щодо необхідності покращення публікаційної активності НПП відповідно до ОК є слушним і буде враховане в подальшій роботі.